

Faliyos ato lonen

Itiya awaho ko paliyaw no cisiang a pakafana' to a ira ko faliyos
tataang ko 'oror, nikaorira mafana ko matoasay no 'Amis to nika falic no
romiad, itini ipasawali iayaw a mahengheng ko riyar, tataang ko tapelik a ira
tayni ko faliyos saan cangra, sa yakatataang ito no fali maopoh to
amitalofali ko paro no loma, mitoka' to patih ko roma a tamdaw, mifalod to
lopo mi'tep to fadahong, pakting han ko kliw i tataangay a fokloh
sakatanektek ; ira ko milinahay to kolong a papiliyas to laklal haycaka nawp
no cdas haycaka alol ko kolong, itiyaho malaccay ho ko loma no
kasangasaw, alomanho ko fainayan a tamdaw no lalomaan kalamkam ko
pitalofali nangra, masakilac a mapapadangpadang ko tayal nangra, sa ca
katalaw ko faloco' no fainayan to faliyos.

Pakayni to no fali, no 'oror iraito kokasasiroma no sowal, no
kacanglahan a fali o fadat han nangra, no kacihrangan a fali o safalat han
nangra, no lalowdan ato kasienawan o lifes han nangra; pakayni to no 'oror
iraito ko kasasiroma no sowal, o ramasmas, o fudo', osiya a 'oror,
masatadasayay a 'oror, mafana cangra no hakuwa a fulad ira ko faliyos, ta
misimsim to romi'ad a malikuda hayfangcal ko ilisin no finawlan saan.

Nani pito fulad tangasa isaka siwa no fulad o ka faliyosan a fulad saan
a mafana' cangra, ano mafaliyos to saka lima a fulad ato ikor no siwa a
fulad, rarawraw ko mato'asay a mackok sacisowal saan ano matini ko
romi'ad no rarem? saan a maohot ko faloco' nangra.

Pakayniay ika ngiyangi no sota' o lonen han no 'Amis, todong
pakayniay malonen yasanay a sowal, caka hakuwa ko sowal no 'Amis alatek
nawhan kafahalan saan a malonen honi tumerep caho ka samaan ko riang no
lonen a makra no 'Amis, itiya ito nika amoto to ko loma', ta matalaw to nika
polin no loma' tamatalaw to ko haratng nangra to lonen.

Maharatng no mako ikaka'manganho o pakongko no fay no mako
sowal saan “ itira ikakarayan ira ko cecay makudicay a fafuy mipakisakis to
hcek no kakarayan, sa mangiyangi ko hcek dadmak ko sra. ” malonen saan
ko sowal, nikaorira o pangangan no 'Amis to cipohongay a 'adopen o
malonem saan, mararangi ko ngiha to malonen ; caay hakiya ko malonem ko
pakisakisay toya hcek?alatek caayay ko fafuy nawhan caay kaaraw to raday
ko malonem, maaraw ko fafuy misacikaycikay i salawacan, sapatinaku sato
fafuy ko sowal ni fay itakuwanan, caay ka fana kako so'linay hakiya?

109 年全國語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】 國中學生組 編號 3 號

颱風和地震

以前，每逢颱風來時，海岸阿美族的耆老就知道颱風會不會來，他們會觀察海邊長浪，開始做防颱工作，有的以支柱支撐牆面、有的綑綁繩索竹竿覆蓋茅草屋頂、有人把繩索綁在大石頭上固牢、有的負責遷離牛群遠離河床，綁在避風處，大家分工合作防颱。

春天的風叫 fadat，夏天的風叫 safalat，秋冬的風叫 lifes，颱風叫 faliyos。毛毛雨叫 ramasmas，梅雨季的雨叫 fudo'，帶狀雨叫 masatadasayay a 'orar，他們知道幾月份會有颱風，會慎選日期來舉辦豐年祭。

每年 7 到 9 月是颱風季節，萬一颱風出現在 5 月前 9 月後，耆老們都會以驚訝的口吻說：「天候怎麼如此的不正常？」。

想起小時候外祖母講的故事，地震是因為天上有一隻長滿癢癢的豬，身體發癢就靠在天柱磨蹭搔癢引來天搖地動。鹿類叫 malonem 和地震 malonen 很相近，是不是搔癢的是鹿而不是豬，只是鹿不多見，而豬經常在眼前跑來跑去，外祖母為了方便說明，讓我容易瞭解的緣故呢？我不得而知。